

специфічні заходи державного регулювання і державної підтримки розвитку малого підприємництва, у т.ч. на регіональному рівні.

УДК 331.556

Дочак Тетяна

студентка групи О-21

Гусятинський коледж

Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

Гусятин, Україна

Науковий керівник: Голич Наталія

викладач економічних дисциплін

Гусятинський коледж

Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

Гусятин, Україна

Tetiana Dochak

student of group O-21

Husyatinsky College

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Husyatyn, Ukraine

Scientific supervisor: Nataliia Holych

teacher of economic disciplines

Husyatinsky College

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Husyatyn, Ukraine

ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ НА ЗАХОДІ УКРАЇНИ FEATURES OF LABOR MIGRATION IN WESTERN UKRAINE

Питання трудової міграції населення є однією з актуальних проблем сучасного суспільства. В теперішніх умовах ринку, міграція населення набула ознак глобального явища та стала однією із характеристик ХХ ст. – початку ХХІ ст. Внаслідок глобалізації виробництва, постійного розвитку міжнародного ринку праці відбувається трудова міграція громадян України. Сьогодні наша держава вважається однією з найбільших країн-донорів робочої сили в Європі.

Реальну цифру трудових мігрантів України, які сьогодні працюють за кордоном визначити неможливо. Наприклад, згідно даних Державної служби статистики кількість трудових мігрантів у 2018 році оцінюється цифрою в 1,85 млн осіб (за методологією МОП), Національний банк України оцінює в 5-8% від обсягу робочої сили, тобто можна поррахувати, що йдеться про 865 тис. – 1,384 млн осіб, а Центр економічної стратегії на основі даних Державної служби статистики України про прикордонний рух і експертні оцінки оприлюднив висновок в 4 млн трудових мігрантів [1]. Тому, можна зробити висновок, що всі наявні версії містять похибки або ж є приблизними, неповними і оціночними.

Традиційно з трудовою міграцією населення асоціюють західну частину України, до якої відносять Тернопільську, Волинську, Закарпатську, Івано-Франківську, Львівську, Рівненську, Хмельницьку та Чернівецьку області.

В 2017 році, за дослідженням Державної служби статистики України, близько 69,4% (це 903,6 тис. осіб при загальній кількості трудових мігрантів в Україні 1303,3 тис. осіб) трудових мігрантів були з Заходу, однак доволі помітно, порівняно з попереднім опитуванням 2012 року, зросла частка мігрантів з Центру та Півдня – по 9% (120,0 тис. осіб та 112,6 тис. осіб відповідно) [2].

Найбільш популярними напрямками трудової міграції із Західної України є сусідні країни. Насамперед, це Чехія (21%), Італія (17%), Польща (16%), Росія (13%), Португалія (12%), а також інші країни (21%) [2]. Варто зазначити, що на основі даних попередніх років спостерігалася переорієнтація частини українських трудових мігрантів з Росії до Польщі, що обумовлено потребами ринку праці країни та територіальною й культурною близькістю країни.

Зазначимо, що лише 12% мігрантів із Західного регіону України мали повну вищу освіту. Зазвичай, український трудовий мігрант має або професійно-технічну (35,7%) або повну загальну середню освіту (36,1%) [2]. Тобто, трудові мігранти із цих областей є менш освіченими, ніж зайняте населення України загалом. На основі даних опитування Держстату України, майже порівну було мігрантів із міських поселень і сільської місцевості.

Найбільш поширеною сферою зайнятості українців за кордоном є будівництво, робота у домогосподарствах, тобто догляд за дітьми, літніми людьми та хворими, прибирання тощо. Однак, протягом останніх років дедалі збільшується зайнятість українських трудових мігрантів у таких сферах як сільське господарство, промисловість, торгівля та сфера послуг.

Більшість трудових мігрантів Західного регіону України не схильні залишати країну, щоб змінити місце проживання. Головною причиною можливої міграції населення, вони визнали пропозицію прибуткової роботи. До прикладу, у 2018 році рівень безробіття в Тернопільській області становив 10,4%, тоді коли середній рівень безробіття в Україні становив 8,9%, тому масова трудова міграція є цілком природним явищем [1].

Сьогодні проблема зовнішніх трудових міграцій населення є дуже актуальною як для окремих регіонів, так і загалом для України. Це явище має як позитивні (сприяння інтеграції України до світового ринку праці, послаблення потоку безробіття на національний ринок праці, зниження соціальної напруженості в суспільстві, надходження до України додаткової іноземної валюти у формі грошових переказів трудових емігрантів та інвестування коштів в економіку через створення спільних підприємств з іноземними засновниками та ін.), так і негативні наслідки («відтік мізків», дискримінація та експлуатація наших громадян з боку місцевих роботодавців, виникнення політичних та економічних претензій до України з боку країн-реципієнтів у зв'язку зі збільшенням нелегальної трудової міграції українців, зростання злочинності та соціальної напруженості у суспільстві через міжнаціональні конфлікти та ін.).

Підсумовуючи, варто зазначити, що не можна розглядати даний процес лише з негативної точки зору, хоча це стає очевидним. Якщо розглядати повернення та еміграцію не як чисто територіальне переміщення, а як рух інтелектуальних ресурсів, то стає можливим виявити і позитивну тенденцію, а саме – повернення до України ідей, технологій та професійних знань. У світлі сучасних процесів глобалізації, повернення ідей має не менше значення для розвитку інтелектуального та науково-технічного потенціалу України, ніж факт фізичної еміграції.

Перелік використаних джерел:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
2. Зовнішня трудова міграція населення України 2015-2017 рр. : статистичний бюлетень / Державна служба статистики України К., 2017. 36 с. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2017/bl/12/bl_ztm_2017.zip